

Nunavunmi Nanminiqaqtunik Ikayuuti (NNI Maligaghaq)

Ihivriuqtauyuq, Ihuarhaqtauyuq Upalungaiyaqtauyuqlu tapkunanga

GN / NTI NNI Ihivriuqtaunikkun Katimayiinnin

April 20, 2006mi

ILUANIITTUN

- 1.0 Atuqtitaunialirnia
- 2.0 Himmataa
- 3.0 Atanniqtuinia
- 4.0 Atia
- 5.0 Aturutaa
- 6.0 Tukihitjutit
- 7.0 Maligaghakkun Tikittumayain
- 8.0 Qingaukmi Pinahuaqtavut
- 9.0 Kangiqtugaapikmi Angiqatigiiguti
- 10.0 Pitjutiqarnia talvunga Nunavut Nunatarnikkun Angirutimun (NLCA)
- 11.0 Naunaiyarnikkun Havagutain Akigiumayaanun Ihuarharniq
- 12.0 Avatqutjutit Akiliriaqtaalaqiningitlu
- 13.0 Akiliqturhugu Atuqniq – Allangayut Atuqyautjutit
- 14.0 Munarinia Maliktipkainikkunlu Havagutiit
- 15.0 Atuqtitauningit Munariniani Maliktipkainikkunlu Havagutiinni
- 16.0 Qakugunguraangat Ihivriuqniq
- 17.0 Ihivriuqnikkun Katimayiit
- 18.0 Naammagiyaungittuni Qanuriliurutit
- 19.0 Kiinauyaghat Atuqtauyughat
- 20.0 Ihuarhaqtautjutit umunga uvvaluunniit Nutqaqtinningani umani Maligaghaqmi
- 21.0 Kantraktilirnikkun Maligaghaq Nunam Pulaaqtarviinnun

Tapitjuti A: Tukihitjutit

Tapitjuti B: Titiraqhimayut Tukihitjutit tapkununga NNI Ihivriuqtaunikkun Katimayiinnun

Tapitjuti C: Pulaaqtarviknun Pitjutit Kantraknikkun Nanminiqarnikkunlu Uktukvighait

Nunavunmi Nanminiaqtunik Ikayuuti

1.0 Atuqtitaunialirnia

- 1.1 Tamna Nunavunmi Nanminiaqtunik Ikayuuti (NNI Maligaghaq) angiqtauqqaarhimayuq Katimayiit Ministanginnin March 17, 2000-mi atuqtitauliqtuqlu April 1, 2000-mi.
- 1.2 Malighugu tamna s.17.4 talvani March 17, 2000 magligaghaq, tamna NNI angiyunik ihivriuqtauqpiapaktun qaangiqmata hivullingit pingahut ukiut; naunaitkutin ilihimayut unniutjutimi atiqaqtuk *“Nunavunmi Nanminiaqtunik Ikayuuti Maligaghaq Hivulliqpaaq Angiyunik Ihivriuqtauniq, 2003”*.
- 1.3 Nuvaipa 2003-mi, Katimayiit Ministanguyut angiqhimayaa unniutjuti tapkuatlu 32-nguyut pitquhimayain, tamnaungittuq kihimi Akigiumayaanun Ihuarharniqni akitutillaangit, hivulliuqtittunlu imaatun:
  - (a) naunaiyaqtauqpiarhimayuq havaktauyughakkun upalungaiyauti pivallialiuqtauuyughaq atuqtittiliqtaanginni pitquyauhimagun; uvvalu
  - (b) tapkuat aulapkainikkun pitquyauhimagun atuqtitauliquplugit aullaqtirlugik April 1, 2004-mi.
- 1.4 Taimaatunlu, talvuna May 26, 2005 ihuaqtauhimayuq NNI Maligaghaq aullaktiqpaktuq talvani qaangirhugulu April 1, 2004 tamainnun katraknun havaktitauliqtuni talvani qaangiqhimayumiluunniit April 1, 2004 tautuktittaalu aulapkainikkun pitquyauhimagun angiqtauhimayun Ministat Katimayiinnin talvani Nuvaipa 21, 2003-mi.
- 1.5 Talvuna April 20, 2005, Maligaliuqyualiqiyikkut angirutivaktait titiqiqinikkut ihuaqhatjutikhaingit NNI Maligaghaqnut, havaktauhimagun uqaqatigiihimaqhugit Nunavut Tunngavikkut, taima angilikyumiktivaktuq qanuriliugutikhaq Nunavunmi Nanminituqtaqtunik Inuinaingitlu Havakviangit ilauhimaqyut talvuna nuivaitjutikhainirnimut hunavalungnik hulilukaaknigit taimalu naunaiqyumigianganiklu uqautihimaqut hulilukaagut talvuna Nunavut Tunngavikkut Nunavut Kavamangitlu taima uqaqhimaaligumik allangutigutikhainganiq talvunga NNI Maligaghaqmut.

2.0 Himmautaa

- 2.1 Atuqtitaulirningani, pitjutiqarhunilu talvunga s.21.1, una NNI Maligaghaq ihuarhaqtaa ihuarhaifaakniq Nunavunmi Nanminiaqtunik Ikayuuti (NNI Maligaghaq) talvuna May 26, 2005mi, taima ihuaqhaqtauhimavaktuq tamna Nunavunmi Nanminiaqtunik Ikayuuti (NNI Maligaghaq) talvunga March 17, 2000-min. Una NNI Maligaghaq aulainnaqtuq himmautauhimmaarhuni tapkununga Kantraktinikkun Havagutiit talvunga Nunavutmi Nalunaiqtauhimaningani tamnalu Nunavut Nanminiqarnikkun Pilirumanikkun Maligaghaq tapkauq himmauhiqtauuyug taffumanga March 17, 2000 NNI Maligaghaqmin.

- 2.2. Naunaitqiyaangani, quyaginnait atuquyautjutit hivulluurutitluunniit hivuarut tuniyauhimagun ataani himmiqtauhimayuni maligaghani aulahimaittut atuqtauhimalutik taimaatun allanguqtiqtinnagin, kihimi ihumagiyauniaqtuq taimaatun maligiangani uminga NNI Maligaghaqmik.

3.0 Atanniqtuinia

- 3.1 Atuqhugit angiyut munariniktik qanuriliuqtaaqnimingniklu, Katimayiit Ministanguyut piyaaqtuq, taimaatun allangaqpiaqtumi qanuriliurnirmi, malingittaaqtain atuqningitnin atuqyauningitnin talvani Maligaghaqmi.

4.0 Atia

- 4.1 Tamna Maligaghaq attiqtauhimayuq "Nunavunmi Nanminiaqtunik Ikayuuti" umingaluunnit "NNI Maligaghaq".

5.0 Aturutaa

- 5.1 Pitjutiqarhuni tapkununga paqitjutini 5.2 umanilu 5.3, Maligaghaq pitqutiqaqtuq titirauyaliurninganun, aitturninganun, titiraliqininganun tukihaqtipkaininganunlu quyaginnarni Kantrakni:

- (a) tapkuat Nunavut Kavamatkun quyaginnait piutait Kavamatkunni Pivigharviit Kavamatkuni Katimayiitluunniit naunaiyaqtauhimayun talvani Kiinauyanut Aulatauninginnut Maligaghaqmi ilauqatauyut;
- (b) talvani Nunavut Kavamatkun tunihimayut, talvungaqpiaq amigaitqiyaanik 51%-nguyunik atauttimi Kantragum kiinauyaghainnik; uvvaluunniit
- (c) talvani Nunavut Kavamatkun tuhihimayut, talvungaqpiaq amigaitqiyaanik 51%-nguyunik ukium aulapkainingani kiinauyaghainni tapkunani naliani ilauyuni.

- 5.2 Tamna Maligaghaq pitjutiqaqgittuq hapkununga:

- (a) kantrakmun tunihiyumik Nunavut Kavamatkunnun nalliutigharnik tapkununga akilirialingnut;
- (b) taffumunga Nunavut Kavamatkunni Havaaghaqarnikkun Kantrakmi; uvvaluunniit
- (c) taffumunga tunihiniinni Upinggaqtaunikkun Hulitjitiinnik.

- 5.3 Angiqtaungittinnagu Nunatsiaq Kavamatkunnin, tamna Maligaghaq pitjutiqaqgittuq kantrakmun taimaatun naliat ilauyut taimaittuuyun:

- (a) kavamatkunni timiuliqtauhimayuq aulapkaititayuq pitjutigiplugu Nunavut Kavamatkun tapkununga Nunatsiap Kavamatkunnin; uvvaluunniit
- (b) atauttikkuuqtauyut timiliuqtauhimayuq tapkununga Nunavut Kavamatkunnin Nunasiap Kavamanganinlu.

6.0 Tukihitjutit

6.1 Taimaatun piyumayaukpata iluaniittunin, uqautjutit talvani Maligaghaqmi tukihitjutitqaqtun naunaiyarhimayuni talvani Tapitjuti A-mi.

7.0 Maligaghakkun Tikittumayain

7.1 Tamna Maligaghaq piqaqtuq hapkuninga tikitauyumayanik:

(a) Nakuutqiyaa Akitutillaanga Ihuaqtunlu Akittaqutiit

Piyaanginni hunanik hulitjutighaniklu Nunavut Kavamatkunnun nakuuqiyayunik akitutillaanginni, ilitarhimaluni akituqiyayut akitutillaangit havagutiinni Nunavutmi, atuqninganilu katraktirnikkun havagutinik naunaitunik, ihuaqtunik atjikiikniqaqtumiklu.

(b) Hakurighaqtittaa Nunavutim Kiinauyaliurnirvia

Pivallialiurlugu kiinayaliurnirvia Nunavutim nunalaanginnilu hakurighaqtirhugut nanminiqaarnikkun havakviinni naapkiniitnik amigaiyaqtirluhitlu havakvikhat.

(c) Inuit Ilauningit

Pitjutiqarhuni talvunga ss.16(2), takuyumaplugu amigainningit Inuit ilauniinni tunihiniinni hunanik hulitjutighaniklu Nunavut Kavamatkunnun tautuktitluni Inuinniat amigaitilaanginnik talvani Nunavutim inuqarningani.

(d) Nunavutmi Ilinniarniq Ayuirharniinlu

Pitjutiqarhuni talvunga ss.16(2), amigayarumaplugit amigaitilaangit iliharhimayuni ayuirharhimayunilu Nunavunmiunik tamainni kituni havaaghani nanminiqaqtunilu havakviinni tapkununga amigaitilaanginnun tautuktitluni Inuinnait amigaitilaanginnik talvani Nunavutim inuqarningani.

7.2 Hapkuat tikittumayain titiraqtauhimangittun hivulliutitarhugit anginiqarniit taimaalu ihumagiyayuyughaungittuq taimaatun.

8.0 Qingaukmi Pinahuaqtavut

8.1 Tamna Maligaghaq pivallialiuqtauhimayuuq taimaatun malighugu Nunavut Kavamatkun 1999 Qingaukmi Pinahuarutaani.

9.0 Kangiqtugaapikmi Angiqatigiiguti

9.1 Tamna Maligaghaq pivallialiuqtauhimayuuq havaqatigiplugit Nunavut Tunngavitkut taimaatun malighugu tamna "Maliguti Aulapkaininginnun Havakatigiiknirnun tapkunani Nunavut Kavamatkunni Nunavut Tunngavitkunnilu " ('tamna

Kangiqtugaapikmi Maliguti'), atiliuqtauhimayuq Nuvaipa 1999-mi.

10.0 Pitjutiqarnia talvunga Nunavut Nunatarnikkun Angirutimun (NLCA)

- 10.1 Tamna Maligaghaq turaangayuq atuqtitaulirumaplugit Nunavut Kavamatkut havaktaghait ataani Article 24 talvani Nunavut Nunatarnikkun Angirutimi.
- 10.2 Tamna Maligaghaq ihumagiyauyughaq ihumagittiaquplugit titiraqtauhimayut piniarhimanianilu taffuma Nunavut Nunatarnikkun Angirutimi.

11.0 Naunaiyarnikkun Havagutain Akigiumayaanun Ihuarharniq

- 11.1 Naunaiyarnikkun Havagutain tapkunani aittuqniinni Akiliutjutauyughani imaittughayut:
  - (a) Tamaita Akiliutjutauyughani tuyuqtauhimayut tihimayaghait kiklingit kantrakkun pitquyauhimayun naunaiqtauhimayun talvani Tukhirutimi Akiliutjutauyughani tautuktittauyughatlu havaktaaqtain havaktauyughat;
  - (b) Tamaita Akiliutjutauyughat piqaqtut havaktittiniqarnikkun pitjutimik qaangirhimayumik \$300,000 pihimayughaq naunaiyaqtauqparhimayumik ayuirharvighanik upalungaiyautimik Inuinnarnun havaktinun. Tapkunani iliingaiyaqtaghani kantrakni, ayuirhaqvighakkun upalungaiyauti ilauyughaq tahamani kantrakkun akitutillaangi nalautinniarhimaninga avatquhimayuq \$250,000.00-mik;
  - (c) Tamaita Tukhirutini Akiliutjutauyughani piqaqtughat atuquyautjutimik pitquhimayumik quyaginnani kantrakti uktuquyaaqtait Nunavut, Inuit tahamaniittunluunniit Nanminiqaqtut akittaquplugit akitutillaaghainni quyaginnarni pingahuungayuq-kantrakhani kantraqatigiyaunialiqkun kinguagut aittuutaani hivullium kantrakmi.
  - (d) Tamaita Akiliutjutauyughat pihimayait pitquyauhimayut talvani 11.1 (a), humilu atuqtautjutighaqaqqat (b), taimaalutauq ihuarhaqtauniaqtut tunngavigilugit Nunavut Nanminiqarnikkun qanurinningani, Inuinnainnin Nanminiriyaunikkun qanuriningani, tapkuanlu Nunalaami Nanminiqarnikkun qanuriningani kantraktium, pingahuungayut-kantraktiuyut, tamayaqtarviitlu, ilauyutlu tapkuat havaktittiniqarnikkut pitjutimik;
    - (i) tapkununga akiliutjutauyughanut ilauhimayutlu havaktittiniqarnikkut pitjutimik, tapkuat ihuarhaqniit tapkununga havaktittiniqarnikkut pitjutimun tunngaviqarniaqtut tapkunani nalautihimanianginni akiliuhiaghakkun akiliqtuqpaktainni tapkuat kantraktium, pingahuungayut-kantraktiuyut, tamayaqtarviitninlu, tapkununga Nunavutmun, Inuit, Nunalaamilu akiliuhiaghakkun akiliqtuqpaktainni piliurhimayut ilanganik akilirumanirmi; tapkuanlu akilirumanirmi ihuarhainiit tapkununga nalautihimanianginni Inuit akiliuhiaghakkun akiliqtuqpaktainni kikliqarniaqtut mikitqiyun pitquyauhimayunun taffumanga Kantrakkun Atanniqtuiniqarvikmin; uvvalu,

Titiraq 5, 14-ni

- (ii) tapkununga akiliutjutauyughanut tapkunga tamayaghanut, tapkungalunniit naunaiyaqtauqparhimayunun tamayaghanun igluqpitjutighanunluunniit ilanganun taffumani akiliutjutauyughami taimaatun igluqpinirmun kantrakmi, tamna Nunavut Nanminiqarnikkun qanurinninga ihuarharninga atuqtautaaqtuq taimaanginnaq nanminiqarniq titiraqtauhimayuq talvani akiliutjutauyughami taimaittuukpat Nunavutmi Tamayaqtagviuqpat Nunalaamilunniit Tamayaqtagviuqpat angiqtauhimayut GN-kunnin tapkununga tamayaqtagviulutik taimaittuni tamayaghani igluqpitjutighaniluunniit naunaiyaqtauhimayut talvani akiliutjutauyughami; uvvalu
  - (iii) tapkununga akiliutjutauyughanut tunihiniinni tamayaghanuinnarnut, ilaungitlugitlu igluqpitjutighanikkun ilait akiliutjutauyughami taffumani igluqpinikkun kantrakmi, tamna Akiliutjutauyughani Ihuarhainikkun Kikliqarniq atuqtauniaqtuq tapkuanlu akiliutjutauyughani ihuarhainiinni akitutlaangit atuqtauniaqtut hivulliinnarmun \$100,000-mun taffumani akiliutjutauyughani akitutlaangani;
  - (iv) piqangitpat nakuuyuni allaniluunniit ihumagiyayuni tunngaviqarhutik nakuuninginni hunani huliitjutighanilu, qanuriliurninginni, hivuagun havaktauhimaniinni, allaniluunniit taimaatun ihumagiyayuni, tamna mikitqiaq akiliutjutauyughayuq ihuarhaqtauhiqqat aittuqtauniaqtuq kantrakmik.
- (e) Tapkuat akiliutjutauyughautjutini ihuarhainiit akitutlaangit imaittuuniaqtut:
- (i) Nunavut Nanminiqarnikkun qanurinningani, ihuarhainiqarluni imaaton 7%-mik;
  - (ii) Inuinnainnin Nanminiriyaunikkun qanuriningani, allamiktauq ihuarhainiqarluni imaaton 7%-mik;
  - (iii) Nunalaami Nanminiqarnikkun qanuriningani, allamiktauq ihuarhainiqarluni imaaton 7%-mik.
- (f) Tamna Nunalaami Nanminiqarnikkun qanuringningani ihuarhainiq atuqtauyughaq quyaginnarnun nanminiqarninnun pittaarniqatunulu talvunga Nunavut Nanminiqarnikkun qanurinningani ihuarhainirmi talvungalunniit Inuinnainnin Nanminiriyaunikkun qanuriningani ihuarhainirmi, taimaitpan tamna nanminiqarvik tahamaniitpat nunalaami tapkuat havaktauyughat huliitjutiyayughatluunniit piyumayayuni; uvvalu
- (g) (i) Tahamani nunalaami nanminiqaqut tuyurhimangittut Akiliutjutauyughanik Tukhirutinikluunniit, kituliqaq namagiyauhimayut Nunavunmiitunik Nunavut Nanminiqarnikkun Inuinait Havakvingitluunniit, tuyulitun Akiliutjutauyughanik Tukhirutinikluunniit, ilihimagiyauniaqtun Nunalaami Nanminiqanguqluni tamnalun Nunalaami Nanminiqarnikkun qanurinningani ihuarhaininga atuqtauniaqtuq.
- (ii) Nunavut Nanminiqarnikkun Inuinait Havakvingitluunniit ihumagiyauniaqtun "Nunavunmiitunik" taima ihumagiyauniaqtun Nunalaami Nanminiqaqutun Havakviangit naunairutiqaqniaqtun ihuaqhaqhimayut talvuna Naunaitkunmi 11.1(f)mi aatjikiiktumik havaagiyanganik ikayutigiyanganikluunniit taima tuniyauniagumi nunalaani taima Nanminiqaqutun Inuinait Havakviingitlu ihumagiyayut nunalaanitun.

Titiraq 6, 14-ni

- 11.2 Tamna naunaiyarnikkun havagutain talvunga aittuqtaunirmun Tukhirutinun imaittuuniaqtut:
- (a) Tamaita tukhirutit tuyuqtauyut paaktaghait kiklingit kantrakkun pitquyauhimagut naunaiyaqtauhimagut talvani Tukhirutini Tukhirautini (RFP) tautuktittiyughatlu naapkiyaaqtait havaktauyughat;
  - (b) Tamaita Tukhirautiit piqaqtut havaktittiniqarnikkun pitjutimik nalautihimaniarhimayunik akitutilaanganik qaangirhimayumik \$300,000 pihimayughaq naunaiyaqtauqpiarhimayumik ayuirharvighanik upalungaiyautimik Inuinnarnun havaktinun. Tapkunani ilingaiyaqtaghani kantrakni, ayuirhaqvighakkun upalungaiyauti ilauyughaq tahamani kantrakkun akitutilaanga nalautinniarhimaninga avatquhimaguy \$250,000.00-mik;
  - (c) Tamaita tukhirautiit pihimayait pitquyauhimagut talvani ss. 11.2 (a) humilu atuqtautjutighaqaqqat (b) naunaiyaqtauniaqtut naunairumaplugu kitu tunihiniaqtuq nakuutqiyamik tamainni akitutilaanginni Nunavut Kavamatkunnun, tunngavigilugit tapkuat naunaiyarnikkun maliktaghat piliuqtauhimagut talvani RFP-mi;
  - (d) Tapkununga tukhirautinun piqaqtumik naunaitpiaqtumik akikkut maliktaghamik, tapkuat akiliutjutauyughayumi ihuarhainikkun akitutilaangit tapkununga Tukhirautinun titiraqtauhimagut talvani 11.1(e), (f) humilu atuqtautjutighaqaqqat (g) atuqtitauniaqtuq talvunga ilanganun naunaiyarnium;
  - (e) Inuit ilauniqarningani maliktaghat ilauniaqtuqlu talvani naunaiyarnikkun maliktaghani piliuqtauhimagut tamainnun RFP-nun. Tapkuat Inuit ilauniqarningani akitutilaanginni taimaittughayut, kiklingani, imaittuuniaqtut:
    - (i) tapkununga Inuit havaktiqarnirnun 10%;
    - (ii) tapkununga Inuit nanminiriyaanun 5%.
- 11.3 Akiliutjutauyughat RFPiitlu apiriyaunikkun tuyuqtauttaaqatun tapkunungainnarnun Nunavutmi tunngaviqaqtunun nanminiqarnirnun tahamani naamayunik akittaquqtiqarvighaqaqqat, taimaatun pingahuuyut (3) amigaitqiyani klunnit tahamaniittut Nunavutmi piyumayut naapkiyaaqtainlu havaktauyughat. Nunavut Kavamatkut apiriyaqtainlu Inuit nanminiqarniit tunngahimangittun Nunavutmi, ilauhimayughayut kihimi talvani NTI-kut Inuit Nanminiqarnikkun Atiliurvianni.
- 11.4 Qanuriliurutit talvani naunaiyarnikkun havagutainni tukihitjutiqaqtaut havagutini pivallialiuqtauhimaguni tapkununga Munariniqaqtunin Havakviknin hailihimayauniaqtunlu kitkunnun.
- 11.5 Naunaiyarnikkun maliktaghat, atjikkiiktut tapkunani Maligaghani Tikittumayani iluaniittun talvani 7.0, tunngaviqaqtutlu talvani Akiliutjutauyughayumi Ihuarhaqtaunikkun Akitutilaanginni Iluaniittunilu Qanuritningitni naunaiyaqtauhimaguni umani ilangani, pivallialiuqtauniarungnarhiyut tapkununga Munariniqaqtunin Havakvikmin tapkununga naunaiyaqtauqpiarhimayunun kitunun ayuirhimayuni huliitjuttikkun kantrakni allaniluunniit allangayuni iluaniittuni-kituni kantrakni.

12.0 Avatqutjutit Akiliriqaqtaalaqiningitlu

- 12.1 Hananikkun kantraat pitjutiqarniaqtut hapkuninga:
- (a) Avatqutjuti atuqtauyughauyuq taimaatun tapkuat kikliqarningit pitquyauhimagayut tapkunanga Kantraktirnikkun Atanniqtuiniqarvikmin tapkunani tukhirutini akiliutjutauyughani qaangirhimaliqqan;
  - (b) Akiliriaqtaalaqiniqarniaqtuq talvani tapkuat kikliqarningit pitquyauhimagayut tapkunanga Kantraktirnikkun Atanniqtuiniqarvikmin tapkunani tukhirutini akiliutjutauyughani piyauhimagittut.
  - (c) Avatqutjutit Akiliriaqtaalaqiningitlu atuqtauttaaqatun mighaagun tapkununga Inuit ilauningitnun havakningnirni, havaktauyughauyuni aulapkaininginni, ayuirhaqnirnilu.
  - (d) Avatqutjutit Akiliriaqtaalaqiningitlu naunaiyaqtauniaqtut tapkununga Nunalaami Inuit Havaktinun tapkunungalu/tapkunungaluunniit Nunavut Inuit Havaktinun.
  - (e) Humi aturutauniquqqat, avatqutjuti naunaiyaqtauniaqtut taimaatun 1% tamaani havaktinikkut ilauhimagayut kantrakmi tamainnun 1% akitutilaangani tapkunani Inuit havaktinginni qaangirhimayainni maliquyauhimagayuni pitquyauhimagayut.
  - (f) Humi aturutauniquqqat, akiliriaqtaalaqiniq naunaiyaqtauyughaq taimaatun 2% tamaani havaktinikkut ilauhimagayut kantrakmi tamainnun 1% akitutilaangani pitjutihimagittaan maliquyauhimagayuni pitquyauhimagayut.
  - (g) Talvani havaknirmi Inuit aulapkaininginni, avatqutjuti akitutilaqaqtuq taimaatun 2% tamaani havaktinikkut ilauhimagayuni ihumaliuqtauniaqtuq tunngavigilugu taimaatun tamna Inuinnaq havaktitauliqtuq Havaktauyughani Atannguyangurhuni, naliani nunalaami Nunavunmutluunniit. Angitqiyag avatqutjuti, angitqiyagittuq kihimi akiliriaqtaalaqiniq, allamiktauq 1%-mik naunaiyaqtauyughaq taffumunga nunalaamin havaktitauliqtumin Inuinnauyug Havaktauyughani Atannguyag taffumaungittumun kihimi Nunavunmin havaktitauliqtumin Inuinnaquyuq Havaktauyughani Atannguyagmun.
  - (h) Tapkuat angitqiyat tamaita avatqutjutit akiliriaqtaalaqiningitlu naunaiyaqtauniaqtut atauhirmun hananikkut kantrakmun qaangiqtughaungitaa 25% tamatqiuningani havaktinikkun akitutilaangani.
- 12.2 Tamaita allat qanurittut kantrat piyaaqtut, ihumagingani Kantrakkun Atanniqtuiniqarvikmin, tunihyaaqtun avatqutjutighanik akiliriaqtaalaqinighaniklu taimaatun uqaqtauhimagayut talvani paqitjutimi 12.1.

13.0 Akiliqturhugu Atuqniq – Allangayut Atuquyautjutit

- 13.1 Ukuak malguuk ilangit ilauniittughayut quyaginnani tamainnilu Kiinauyalirniarutini Atuqtuaqtittiniqni ilautjutaulariyait Nunavut Kavamatkut:
- (a) Humi atuqtuaqtittiniq akimahimagayut hulaqutaani NNI Akiliutjutauyughauyumi Ihuarhaqtaunirmi, tamna angiqatigiiktauhimagayut akiliqattarut atuqtauniquarniaqtuq takitilaqarluni taimaatun tamna atuqtaqtittiniq nanminiriyaupat aulapkaqtakupatlu nanminiqaarvikmin ilihimagayut talvani

Titiraq 8, 14-ni

Nunavut Nanminiqarnikkun Atiliurvikmi talvaniluunniit Inuinnarnin Nanminiqarnikkun Atiliurvikmi. Taimaattaq tamna atuqtuaqtittiniq nuutittaukpat nanminiqarnirmun pitjutiqaangittumun nalianun atiliurviknun, akitutilaanga atuqtuaqtitinium ihuarhaqtauniaqtuq akikitqiyamun akiliutjutauyughayumi hivuagun taffumani NNI akiliutjutauyugham ihuarhainiani.

- (b) Kitukiaq nanminiqarniq akimahimayuq atuqtuaqtittiniqmik hulaqutaani taffumanga NNI akiliutjutauyughami ihuarhainianin unniutiyughat ukiuq tamaat naunaiyaqtiirnikkun aulahimaittuq pittaarningat naunaiyaqtiirnikkunlu piqaangittuq angiyunik allanguqtiirnik piutigiyaanikkun. Taimailiungitpat hulaqutiqauniaqtuq atuqtuaqtittiniq ihuarhaqtauniaqtuq taimaatun qulaaniituni.

14.0 Munarinikkut Maliktipkainikkunlu Havagutiit

14.1 Munarinikkut Maliktipkainikkunlu havagutait pivallialiuqtauniaqtut atuqtitauniaqtutlu:

- (a) tapkununga, ilihimayumaplutik maliktit taffumunga Maligaghamun Kantraktanin;
- (b) naunaiyatqiyarhimamik, ilihimayumaplutik tapkuat avatqutjutit akiliriaqtaalaqiningitlu tunngaviqaqtut havakpiarhimaninginni;
- (c) ilihimayumaplutik tamna Maligaghaq atuqtitauihimayuq atjikiiktumik tamainni havaviknik Nunavut Kavamatkunni, tapkunanilu quyaginnainni aviktukhimayuni nunalaaniittunilu havakviit tapkuat havavikviit, tapkuatlu GN-kunni Kavamatkunni Pivigharviit ukuatlu Kavamatkuni Katimayit naunaiyaqtauihimayun talvani Kiinauyanut Aulatauninginnut Maligaghami.

15.0 Atuqtitauningit Munarinikkut Maliktipkainikkunlu Havagutiinni

15.1 Tamaita Kantrakkun Atanniqtuiniqarviit iluani Nunavut Kavamatkunni munariniqaqtut munariniinni maliktipkainingitnilu Kantrakni ataani taaffumani akiliqattaqpahtainni kiinauyaghanik.

15.2 Tamaita Kantrakkun Atanniqtuiniqarviit iluani Nunavut Kavamatkunni tunihiyughat munarinikkut maliktipkainikkunlu ilitturipkaitjutinik tapkununga Munariniqaqtunun Havavikmun taimaatun ihuarhaqtaungniqaqtaaqtum taffumanga havavikmin.

15.3 Nunavut Kavamatkut, talvuuna Munariniqaqtukkun Havavikkut tuniniaqtaat Nunavut Tunngavitkut ilitturipkaitjutinik ungnitlutik mighaagun qanurittaangitni munarinikkut maliktipkainikkunlu hulivakpaktamingni.

16.0 Qakugunguraangat Ihivriunniq

Titiraq 9, 14-ni

- 16.1 Iltariyauhimayuq iniqtiriangitni tikitauyumayayuni Maligaghaqmi piyughauniqaqtuq aulahimainnaqtunik nutqarhimaittuniklu havaknirnik.
- 16.2 Iltariyauhimayuqlu iniqhimiit tikitauyumayayut taimaatun ihuaqpiaqtunik itquumayuniklu piyauttaaqtut uuktuutiqaqtauhimayunik hivumuuningani qanganguraangat.
- 16.3 Tapkuat tunngavinga atuqtittingalalu Maligaghami taimaatut ihivriuqtauyughaq ihuarhaqtauyughaqlu qakugunguraangat ilihimayumaplutik hivumuuniq tapkununga tikitauyumayayunut piliuqtauliqtuq tautuknarniqaqtumik ihuaqtumiklu.

17.0 Ihivriuqnikkun Katimayiit

- 17.1 Tamna NNI Maligaghaq Ihivriuqnikkun Katimayiit, ilauyuqaqtuq katimayighanik tikkuqaqtauhimayut Nunavut Kavamatkunnin Nunavut Tunngavitkunninlu, piliuqtauyughayut ihivriuriangitnik atuqtiliqtinningani Maligaghami qakurunguraangat taimaalu, quyaginnani qanuriliurnirmi, ukiuq tamaat.
- 17.2 Tamna NNI Maligaghaq Ihivriuqnikkun Katimayiit katimayughayut hitamallaarlutik atauhiq ukiumi.
- 17.3 Tamna Titiraqhimayut Tukihitjutit talvunga NNI Maligaghaq Ihivriuqnikkun Katimayiit atatjutihimayut atiqarhuni Tapitjuti B.
- 17.4 Ilauningani havaqutaani, Ihivriuqnikkun Katimayiit pivallialiuqtughayut atuqtitlutiklu naunaiyaqtauqparhimayunik hulitjutinik naunaiyarningani hivumuuninga tikitauyumanirnun piliurninginnunlu pitquyautjutinik atlanguqtirninginnut talvunga Maligaghaqmun.
- 17.5 Ilauningani havaqutaani, Ihivriuqnikkun katimayiit ihivriuqniaqtain munariniitni maliktipkainiitnilu ihumaalugiyayun naunaiqtauyut atuqtittinganin Maligaghaqmin.
- 17.6 Tapkuat Ihivriuqnikkun Katimayiit tamatqiqliarhimayunik ihivriuqhiyughayut tamaat tallimaat ukiuni.
- 17.7 Tapkuat Ihivriuqnikkun Katimayiit tuyuqtaghait tamaita havakpaktamingnik Nunavut Kavamatkunnun Nunavut Tunngavitkunnunlu.
- 17.8 Havaklugit havaktaghamingnik, tapkuat Ihivriuqnikkun Katimayiit piniarhimayughayut katitirlutik kitkunin ihumagiyainnik uqaqatigilugitlu aliahuutiqaqtut kitkutlikiaq. Kikliqaqtihimaittumik pittaarninga Katimayiit allait ilangit havakpaktait hailihimapkaininginni kitkunnun, hapkuat ukiuq tamaat amigaittunilu-ukiuni ihivriuqniit tamainni qanuriliurnirni hailiyauhimayughat kitkunnun.

18.0 Naammagiyangittuni Qanuriliurutit

- 18.1 Pitjutiqarhuni talvunga 18.2, ilikkuurhimayuq Kantrakkun Ihuigiyaunikkun Katimayit piliuqtauyughat piqarlutik pingahunik Kamisinanik pingahuniklu Himmautighanik Kamisinanik tikkuaqtauhimayut Ministamit havaktughayut pingahuni ukiuni imaatun:
- (a) atauhiq Kamisina atauhiqlu Himmautighaq Kamisina uktuqtunin hivunganughimayut NTI-kunnin;
  - (b) atauhiq Kamisina atauhiqlu Himmautighaq Kamisina uktuqtunin hivunganughimayut Nunavutmi aviktughimayunin Nanminiq Havakvilingnut Katimaqatigiingitnin; uvvalu
  - (c) atauhiq Kamisina atauhiqlu Himmautighaq Kamisina tikkuaqtauhimayut Ministamin.
- 18.2 Aulapkainnarumaplugit, tamna Minista tikkuaqniaqtait hivuliit ilauyughat Katimayighat allakkiikhimayunik havakvighainni imaatun:
- (a) atauhiq Kamisina atauhiqlu Himmautighaq Kamisina havakviqaqlutik malguuknik ukiunik;
  - (b) atauhiq Kamisina atauhiqlu Himmautighaq Kamisina havakviqaqlutik pingahunik ukiunik; uvvalu
  - (c) atauhiq Kamisina atauhiqlu Himmautighaq Kamisina havakviqaqlutik hitamanik ukiunik.
- 18.3 Tamna Minista ihumagittariyughaq anginiqarninginnut aviktukhimayunin ilauninginnin tikkuakhilurumi Katimavikmun.
- 18.4 Taimaatun naliak NTI-kut Nanminiq Havakvilingnut Katimaqatigiingitluunniit tunihimangitpata uktuktughanik Ministamun ilauni 45-ni upluni Ministaup tukhiqvingani uktuktughani, tamna Minista tikkuarhittaaqtuq.
- 18.5 (a) Kamisinauyug Himmautighayuuqluunniit Kamisina Nunavunmiutauyughauyug taimaatun tukihimayayumi talvani NNI Maligaghaqmi, tamna inuk taimaatun:
- (i) tahamaniittuq NTI-kut Inuit Ilauyut Titirainni talvaluunniit qaangirhimayuni 12-ni tatqirhiutini nunagiplugu Nunavut; uvvalu
  - (ii) pihimayuq nakuuyumik Nunavutmin aanniaqtailinikkun titirangmik uvvalu/uvvaluunniit allanikluunniit angiktauhimayunik naunaitkutunik nunaginikkun taimaatunkiaq Nunavutmin aghaluuhikkun laisimik, iglukkun akiliqtuqnikkun titiraqmik, tunihilunilu tahamaniittumik huumiitniganik nayuqvianik.
- (b) Kamisinauyug havaktiuyughaungittuq tapkunani, kantraktiuyughaungittuqlu tapkunani:
- (i) Talvani GN Havakviani munariniqaqtumi atuqtittilirniani taffumani NNI Maligaghaqmi tamnaluunniit Kantrakkun Atanniqtuiniqarvik talvani ihuigiyaayumi kantrakmi;
  - (ii) NTI-kunni Aviktukhimayuniluunniit Inuit Katimaviinni;
  - (iii) tapkuani Nanminiq Havakvilingnut Katimaqatigiingitni Nunavutmi.

Titiraq 11, 14-ni

- 18.6 Tikkuqaqtauningani, Kamisina naunaiyarniaqtuq titirakkun havaktiungittut taimaatun tukihitjutauhimayuni talvani titiraqhimanirmi 18.5 (b), taimaalu ilihimahimayamingnun inminut pitjutiqaqgittuqaqtuq taimaalu ighivaqataulimaittuq ihuigiyauyuni naunaiyarnirmi inminut pitjutiqaqniq naunaiqpat.
- 18.7 Kinakiaq Kamisinaulimaittuq tamna angiqqaqtinnagu havaaghaq titirakkun atiliurhimaliqtuqlu hiamitirutailinikkun angirutimik.
- 18.8 Ukiuq tamaat atauhiq Kamisina piyauniaqtuq Kamisinanin Ikhivautalinguqluni. Havakninga Ikhivautaliup aulapkailuni miitirnirik Katimayiinni munarilugulu aulaninga Katimayiit.
- 18.9 Taimaatun Kamisina havalimaitpan kitumikiaq ihuriyaunirmi Himmautighaq Kamisina piyauniaqtuq Ikhivautalikmin naalaktughaq ihuriyaunirmik.
- 18.10 Tamna Minister tikkuqaqhiniaqtuq inukmik havaktughamik Titiraqliqiyiuluni Katimayiitni.
- 18.11 (a) Akimangittuq akiliutjutauyughani Uktuqtuq Piniarhimaniaqtuqluunniit akiraqaturumayaa aittuqtauniani Akiliutjutauyughami RFPiimiluunniit taimailuiqtughat titiraqhimanikkut iluani tallimani (5) havaknikkut upluinni talvanga aittuqtaunikkut uqaqtauningani. Akiraqtuqniq tuyuqtauyughaq talvanga Kantrakkun Atanniqtuiniqarvikmun tunihilunilu atjikkuhiuqtauhimayuniklu taffumunga GN-kunni NNI Maligaghakkut Uqautjiyimun, piqaqtughaqlu hapkuninga illituripkaitjutinik.
- (i) atia, nayurvia, hivayautaa hailihimakpatlu kayumiktukkut nampa qaritauyakkutlu titiqqivia inuup akiraqtuqtuq aittuqtaunirmik;
  - (ii) akiliutjutauyughami RFPiimiluunniit nampaa atialuunniit;
  - (iii) ihumagiyauninik (niit) ihivriuqtauyughat Kantrakkun Atanniqtuiniqarvikmin; uvvalu
  - (iv) ihuarhautjutighaq qiniqtauyug kantraktimin.
- (b) Tamna Kantrakkun Atanniqtuiniqarvik piqarniaqtuq tallimanik (5) havaknikkut uplunik kiuyughauluni titiraqhimanikkut tunihilunilu atjikkuhiuqtauhimayunik kiunirmik GN-kut NNI Maligaghakkut Uqautjiyimun.
- 18.12 (a) Taimaatut, kinguagut taitai tallimat havaknikkut upluit qaangiqhimaliqqata, tamnalu akimahimangittuq akiliutjutauyughani Uktuqtuq Piniarhimaniaqtuqluunniit naammagingitaa kiutjutaa Kantrakkun Atanniqtuiniqarvikmin, kihimaqangitpatluunniit Kantrakkun Atanniqtuiniqarvikmin, akimahimangittuq akiliutjutauyughani Uktuqtuq Piniarhimaniaqtuqluunniit upautiyaaqtaa ihuigiya aittuqtaunikkut Katimayiinnun.
- (b) Ihuigiyauninik tuyuqtauyughaq Katimayiinnut titiraqhimayughaq tuyuqhimayughaqlu Titiraqliqiyianun Ihuigiyaunikkun Katimayiinni iluani 15-nik havaknikkut upluinni aittuqniqum uqaqtauhimaningani.
- (c) Tamna ihuigiyauninik piqaqtughaq hapkuninga:

Titiraq 12, 14-ni

- (i) atia, nayurvia, hivayautaa hailihimakpatlu kayumiktukkut nampa qaritauyakkutlu titiqqivia inuup akiraqtuqtuq aittuqtaunirmik;
  - (ii) atia Kantrakkun Atanniqtuiniqarvium tunihimayup akiliutjutauyughami RFPiimiluunniit;
  - (iii) akiliutjutauyughami RFPiimiluunniit nampaa atialuunniit;
  - (iv) ihumagiyaunIQ(niit) ihivriuqtauyughat Katimayiinnit ilaulugitlut huuq Kantraqtim ihumagiya atuuqtauninga talvani NNI Maligaghaqmi ihuittuq; uvvalu
  - (v) ihuarhautjutighaq qiniqtauyuuq kantraktimin.
- 18.13 (a) IhuigiyaunIQ aittuqtaunirmin taffumanga akimahimangittumin akiliutjutauyughani Uktuqtuqtumin Piniarhimanaiqtuminluunniit talvunga Kantrakkun Ihuigiyaunikkan Katimayiinnun taimailiuqtaaqtuq taimainningani tapkuat Kantrakkun Atanniqtuiniqarvik aittuuninginni ihuinaaqtuq atuqningani NNI Maligaghaqmi.
- (b) Ilihimaqpiarumanirmut, ihuigiyauliqalimaittuq Katimayiinnun hulinirmit iliuraghaimainnirmitluunniit pitjutiqaqtumik havaktauninganun kantragum aittuqtauhimayumi.
- (c) Taimaitkaluarhutik (a) unalu (b) qulaani, Katimayiit atanniqtuiniqaqtut ihumagiyaami pitquyauliuqtaamilu quyaginnarni hunani pitjutiqaqtuni atuqtauningani NNI Maligaghaqmi uqautauhimayuuq talvunga titiraqtauhimapluni GN-kunnit NTI-kunnitlu atauttikku.
- 18.14 Taimaalu tamna ihuigiyauyuuq tuniyauhimayuuq Katimayiinnun iluaniingittuq atanniqtuuningani Katimayiinni tamna ihuigiyaunIQ anitauttaaqtuq pitquininganin Katimayiit naalaktihimaittumik.
- 18.15 Titiraqtiuyuuq Katimayiinni tatjainnaq unniutigiyaghaa ihuigiyaunIQ Katimayiinnun, Kantraktimin, NTI-kunnun Kantrakkun Atanniqtuiniqarvikmunlu.
- 18.16 Ilauqatigilugu ihuiguhtuq, taman Kantrakkun Atanniqtuiniqarvik, tamna Kantrakti NTI-kutlu piyunnautiqaqtut ilauyaamingni naalakviinni Katimayiit kituni ihuigiyauni. Katimayiit pipkaiqtaqtut, ihumamikkut, quyarinnarnik allanik inungnik ilaupkaqtaaqtain naalavignun.
- 18.17 Katimayiit tuhaayaghaa ihuigiyaunIQ qilanaaklutik uvvalu, quyaginnarni hulinirni, naalaktipkaiyughat qaangiqtinnagin qulit havaknikkut upluit tamna ihuigiyaunIQ tuniyauhimaningani Katimayiinnun.
- 18.18 Tapkuat Katimayiit piyaaqtut ilitturipkaitjutinik naunaitkutiniklu tapkunanga inungnit titiraqtauhimayunik, katimalutikluunniit hivayautikkut upautittaaqtuqluunniit inuk ihuarniqaqqat akitungitpatlu. Taimaatut Katimayiit naalaktipkaikpata hivayautikkut inuk upautihimakpatluunniit tapkuat naalaktaunniit titiraqtauniaqtut Katimayiinnin.
- 18.19 Katimayiit pipkainiaqtait naalakviit aghuukhimaittumik piyaangittutlu naunaitkutinik itquumanikkuuknikkut.

Titiraq 13, 14-ni

- 18.20 Piyauhauqaaqqat naalakvikmi, Katimayiit hailihimapkainiaqtut uqaqtiuyughamik.
- 18.21 Naalaguimik ihuigiyaunirmik, Katimayiit imailiuqtaaqtuq:
- (a) anitauttaaqtua ihuigiyauniq; uvvaluunniit
  - (b) pipkarlugu ihuigiyauniq pitquillunilu Kantrakkut Atanniqtuiniqarvik ihuarhainikkut hulinirnik, malighimalugit nakuuyunik pinikkut maligaghainni atuqpaqtainnilu, havakquyayuyut Kantakkut Atanniqtuiniqarvikmin, hapkuninga ilauqaaqtuq:
    - (i) pitqulugu kantrakti havaqulugu allaniklu hulinirnik,
    - (ii) tunihilugu kantrakti naunaiyaqpiarhimayunik ilitturipkaitjutinik tapkuani Inuit Inuit nanminiriyainnunluunniit hailihimayut ayuittutlu,
    - (iii) akiliqluni akiliriarutighanik akimangittumut akiliutjutauyughani Uktuqtumun Piniarhimaniantumunluunniit,
    - (iv) tamna tukhiqtauhimayuuq kantrak nutqaqtihimallaklugu ihuigiyauniq ihuarhiyauqqaalugu, taimailiungitluni kihimi tapkunani amigariyayuni,
    - (v) allanguqtirlugit kitut havarutit maligaghatluunniit maliktauyut kantrakkut atanniqtuiniqarviknin,
    - (vi) allangayuni hulinini pitjutiaqqtut tavungaraaluuniqaqtunik kantrakni, taimaaqtinikkut kantrakmik tamatqirlugu ilainnanganiluunniit, ihivriuqffaarningani anipkaqtiffaarninganiluunniit tukhirautjutini.
- 18.22 Ihumaliuqniit Katimayiinni taimaatut atauhiuqatigiiklutik atauhiuqatigiingitpata taimaatuttauq amigaitqiyayununut niruaqnikkut. Katimayiit ihumaliuqniaqtut qilanaarlutik naalaruirmik.
- 18.23 Katimayiit tunihiyughat titiraqtauhimayunik qanuqtut ihumaliuqtauhimanimingnik sainiqtauhimayughaqlu Kamisinanin. Piqaqqat amigaitqiyunik ihumaliuqniirmik, tamna angikhimangittuq Kamisina tuniyaaqtuq huuq angikhimangitjutinik.
- 18.24 Katimayiit tunirhaiyughat atjikuhiuqtauhimayunik ihumaliuqtauhimanirnik tamainnun inungnun ilauvaktunun talvani ihuigiyaunirmi.
- 18.25 Taimaitkaluarhuni ihuigiyauniq naalaktauniarhimatillugu, tapkuat Kantrakkut Atanniqtuiniqarvik, ihumagiyamini, kantragutiuaqaaqtuq taffumunga akimahimayumut akiliutjutauyughani Uktuqtuqtumi Piniarhimaniantumunluunniit.
- 18.26 Taimaatun Kantrakkut Atanniqtuiniqarvik piyumangitpagit pitquyauhimayait Katimayiit talvunga ihuarhainirmunt hilitjutimun, tamaanut ilanganutluunniit, tunihiyughaq huuq qanuriliurutimingni ihumaliunirmingni.
- 18.27 Tapkuat Katimayiit tuniyayughat pittaaqnirmik Kantrakkut Atanniqtuiniqarvikmin taffumunga akiliutjutauyughani Uktuutimun Piniarhimanianirmunluunniit talvani ihuigiyaayumi akiliutjutauyughani Uktuqtuqtumin Piniarhimaniantumunluunniit Kantraktiminlu taimaliurutighanik ihumaliurutighanik Ihuigiyauniqmi.
- 18.28 Titiraqtauhimaniit havarutainni hivungani Katimayiitni, ihumaliurninganilu, iliyayughat kitkunnin piyauttaaqtumin tutqumavikmun.

- 18.29 Tapkuat havarutain Katimayiit havaktauniaqtut maliklugit uqauhikkut maligaghainni Nunavut Kavamatkut.
- 18.30 Ukiumi Unniutjuti, ilaulugitlu kiinauyaliqinikkut titiqqat, upalungaiyaqtauyughat Katimayiinnin nungutkaangat kiinauyaup ukiunga. Tamna Ukiumi Unniutjuti ilaqarniaqtuq naittunik illitturipkaitjutinik ihuigiyaunirmi naalaktauvaktuni ihumaliurutikkunlu tuniyauvaktunik.
- 18.31 Tamna Ukiumi Unniutjuti tuniyauyughaq Nunavut Kavamatkunnun Nunavut Tunngavitkunnunlu hailiyauhimagayughauyuqlu kitkunnun.
- 18.32 Nunavut Kavamatkut munariniqarniaqtut akiinnik Katimayiit malighimalugit GN-kut Maligaghait.

19.0 Kiinauyaghat Atuqtauyughat

- 19.1 Kiinauyat atuqtaita Nunavut Kavamangata maliglugu Maligaghaq pilimaituq angiqtautinagit kiinauyat ukunani Kinauyannut Naunaitkutit piliughimayaita Maligaliuqtit imalu piqqaqkata kiinauyaniq avalighimayuunik uvani atuqtaqkat ukiungani niuvguta piyumayautillugu, imalu ihuakata piyumayauhimagayun pittinagit naunaighimagayun umani Kinaujalirinirmut Aulatauninginnut Maligaghaq.

20.0 Ihuarhaqtautjutit umunga uvvaluunniit Nutqaqtinngani umani Maligaghaqmi

- 20.1 Katimayiin Ministangiit aallaanguktiktaktait ukuat maligat atuqlugit piyumayaita Nunavut Kavamangata umani llangani 24mi Nunavummi Angiqatigiigut Nunataarutinut ukuat havakatigiiklugit Nunavut Tunngavikkut Timinga maliklugit maligautait pitjutailu.
- 20.2 Uqaqatigiikniq nuutaaq tukhitjutikhatigun ihuaqhaqtauhiyumutluunniit Nunavut Kavamangit maligaghait aullaktitiyanganik Naunaitkunmi 24mi Nunavut Angirutainingani kangiqhitjutiqaqniaqtuq, ikitqiatigun:
- (i) Nunavut Kavaman tuniukhat Nunavut Tunngavikkut naunaitkutingnik talvunattiaq ihumaliuknikkut naunaittiaqhimayunik taima Nunavut Tunngavikkut naunaipkaiyumiktitiyanganik hapkuninga taimalu pangnaiyaiyanganik ihumagiyainganik tapkuninga ihumagiyaayunik;
  - (ii) Nunavut Kavaman tuniukhat Nunavut Tunngavikkunut naunaitumi ikaaknikhainganik qunngiaktakhainganik ihumagiyaayut taimalu tunilunik ihumagiyainganik talvuna Nunavut Kavamanut;
  - (iii) Iilitariyauhimagayut taima ihivriutikhangit naunaitumik ikaaknitikut pittiaqnikkutlu ihumagiyaavaktun uqaqtauvaktunlu Nunavut Tunngavikkutnut ihumagiyaakhait
    - ayuknaugutinga tamna qanuriliuktauyanganik
    - maniliuknitigun tamna qanuriliuktautjutikhaq
    - allatqiinganik pitquhiliqaqtun nunalaamutlu kayangnitutiqtaqtun

Titiraq 15, 14-ni

- Nunavut Tunngavikkut uqaqplugit aviktauninganitun Inuinait havakviingitlu
  - hivulliqtikhaqangnik uqautjiyinikluuniit, allatqiinganiklu ihumaliuktauhimayunik;
- (iv) Nunavut Kavaman tuniniaqtuq tamaat namaktumik ihumaliugutikhainganik ihumagiyauyunik tuniyauhimayut Nunavut Tunngavikkutnin talvunattiaq ihumagiyauyunik; taimalu
- (v) Nunavut Kavaman tuniniaqtuq Nunavut Tunngavikkutnut titiragiikhimayut ihumaliukhimayunik angiktauhimangnitigun allanguqtikhimaaqtunik naunairutingnik kituliqaq ihumagiyaugutikhainganik tuniyauhimayut Nunavut Tunngavikkutnin talvunattiaq mikhaatigun.

21.0 Kantraktilirnikkun Maligaghaq Pulaaqtarviinnun

- 21.1 Maliklugu una 5.3 umani Tarralinnitarvik Inuit Aktuqtauniarningginnut Ikajuusiaqtaarunautinginnullu Angirutit (IIBA) ukununga Pulaaqtarviinnun, una NNI Maligak piliukhimayuk Qiqailruq 17, 2000mi taima atuqniaqtuq kangiktinagit illait maligait angiqtaukpata siinikhiklutiklu angiktautighat.
- 21.2 Ukuat pulaaqtarviinnun maligaliukhimayut Kantraktilirnikkun ukuatlu Nanminiqarnikkunlu atayut umaani Tapitjuti C.

ANGIQTAUYUQ KATIMAYIIT MINISTANGITNIT

UPLUA: _____

_____
Paul Okalik, Hivuliqti

Ukuatlu ittut Tapitjuti A – Arviliniq titikat
Tapitjuti B – Pingahut titikat
Tapitjuti C – Qulit ilalugit arviliniq titiqqat

TAPITJUTI A: TUKIHITJUTIT

Ukuat ataani tukihitjutit ukuatlu piyughautit.

Ilanga 23 – ilangani umani Nunavummi Angiqatigiigut Nunataarutitut piyaini Inuit Havakhainnik Kavamatkuni.

Ilanga 24 - ilangani umani Nunavummi Angiqatigiigut Nunataarutitut piyaini Kavamani Kantraktillirnikkun.

Uktuqtut Apighuutait – una piliughimayuk munighanun uktuktunnut niuviktittiyamingnik imalu hunavaluknik pibkailuni, havaktitiluni, hanayuniluuniit ukuat tuniyauhimayun Kantraktillikiyunnun pitkuyaugangamik umanga Uktuqtukhannun Havakhanik hunalikilutikluuniit.

Uktuqtut Apighuutait Aallaanguktikniit – kiinaujak apighutaita miighiyumminik maliklugu una Maligahak. Uktuqtut Apighuutait Aallaanguktikniit atuqpagait apighuktunnun naunaitkutainak. Uktuqtut Apighutaita akia piiklugu Uktuqtut Apighuutait Aallaanguktikniit una kihimi atuqtauvaqtuq akiighaanun.

Uktuqtut Apighuutait Aallaanguktikniit Nutkauta – una kiinaujap akia atuqtauvaktuk Uktuqtut Apighuutait Aallaanguktikniit kaniglimaittat apighuktuni Niuvguutunik Kantrakhak. Nutqaqtinqia atuqtauyuituk apighuutinnun Hanajughanun Kantraganun.

Apighuutip Munargitjuta – munargitjut tuniyauvaqtuq Apighuktumun umingaluniit aallaamit uktuqtumut piyangitni uktuqlutik Kantrakmun.

Uktuktum Apighuuta – una Inuk, havakatiit illauyut, piqujaqtiquq timiruqtitausimajuq, katimayitit ukuatlu co-opkut tunnihimakpata uktuutirghamiknik.

Kantrak – titiraghimayuk angiqatun tapkununga Kantraliuktinnun ukuatlu aallaat niuviktughaalgit, havagumayut havaghannik, hanayughat, hanaqjuaqtughat, atuqtitiyut nunamik-igluunikluniit, ihumagiyaghainik, imalu piliutilugit

- i. Kantrat ukununga niuviktittinahuaktunik hunavaluqnik.
- ii. Hanayughannun Kantrangit.
- iii. Kantrakhak havaktunnun.
- iv. Atuqtitiyunnun.

Kantrakmik Angiqtuqhat – Nunavutmi Kavamata Minista, Tuglik Minista, unaluunniit tikuaqtauhimayuk havakti havaghanik pittaktumik angiktaaghunilu naunaighimayunik Kiinaujalirinirmut Aulatauninginnut Maligaq ukuatlu Piqujat talvunga.

Kantrak Akia – akigha akialuuniit naunaighimayuk Kantrakmi.

Kantragup Munagitjuta – tutqughimayut kinauyat tunihimayait Kantrakaktup uma kantraanun munagitjutata piinnaqtaqtuq kantrakkaktup maligahainnik maliklugu Kantranga.

Kantrakkaktuk - piqujaqtiquq timiruqtitausimajuq, havakatiit illauyut ukuatluniit inuk tuniyauhimayuk kantrakmik havakluni havaktipkailuniluunniit maliklugit kantranga.

Nalunaiqtausimajut Inuit Katujjiqatigiingit - Nunavut Tunngavikkut Timinga ukuatluniit Inuit katujjiqatigiingit ima, qaqugungugaangat, Nunavut Tunngavikkut Timinga piinagalik, titigaklutik Nunavut Kavamanganut, pipkaqlugu.

Qilamik Havaliktughat – kituulikkak kantrak tuniyauhimayuk (havakhak tunihimayuk aallaanut uuqtuqtauhimaittumik) umani ataani s.10(a)mi Kavamatkut Kantrak Maligautighanik piliukhimayuk malighugu Kiinaujanut Angiqatigiigutitut Maligaq: *"Una Kantrakmik Angiktuqhaq uukpigigumiuk, namaktumiq havagtauhimakpat, ukuat hunavaluit, havaktun ukuatluuniit hanajuut piyughaukpata qilamik, imalu utaqiniq nakuungitpat inuuknut."*

Havakhamut Kantrak – Kantraliukhimayuk ukununga havaktitauyunnut ukununga havaktiinun piliughimayuk havakatigiigiangitni.

Kiinaujannut Angiqatigiigutitut Maligaq – una Kiinaujannut Munaghiut Maligaq, R.S.N.W.T 1990 (tiqquaktauyuk Nunavutmit) c. F-3 imalu aallaanguktighimayut talvunga.

Tamainnut Kantrak – Kantrakaktuq piblugu kantrak taamaan inmiigun, illaina pihimaitumik.

Hunavaluknut Kantrak – Kantrak uuna niuviktittangitni hunavaluqniq, illaghanikluuniit, angiyunnik hanatjutin, hunavaluit, hanajuutighait hunavaluit ukuatlu atuqtughat hunavaluit illilugit iniktiktughat.

Kavamanga – una Nunavutmi Kavamanga.

Nunavutmi Kavamanga - tamaita Nunaup Kavamangit havakviit ukuatlu tamaita kitulligaak havakviit naunaighimayut ukununga Kiinaujanut Angiqatigiigutitut Maligaq, S.N.W.T. 1987 (1), c.16, umani IX, ukuatlu nalunaiqtaumaniingit A, B, unalu C, ihuagiyauhimayun ukununga Nunavutmut maliklugu s.29 unalu 76.05 umanga Kanataup Nunavutmi Maligahaq ilauhimaittut ukunnani Nunatsiap Pauwaliqitni.

Inuit (atauhik: Inuk) – Inuk naunaighimayuk umani Nunavummi Angiqatigiigut Nunataarutitut (NLCA).

Inuit piyaghait Iluani Titigaghimayut – kiinauyam akigha hunavaluit havaktughanikluuniit piyaghaitta Kantragup tuniyauhimakpata Inuit Piinnit ukuatluunniit Inuit inmiigun pihimayainnik, ukuatlu Inuit Havaktaaghainnik. Inuit piyaghait illuani titigaghimayun piqaqtaaqtuq ukununga:

- i. Hunavaluit ukuatlu havaktughat piyauhimayut Inuit Namminiqutingit Pilirivviit uumalu Inuit Naanminikaqkata tunihinahuak hunavaluknik Taamainnut Kantrakkaktuq. Ukuat naunaitkotalgit imaatun "inmikkun piutilgit";
- ii. Hunavaluknun ukuatlu havakpaktait Inuit Namminiqutingit Pilirivviit imaluuniit Inuinait Inmikun Niuvgutait ukuat hunavaluit hanayughatluuniit pitkuhimakpata innigianganii Kantranga akiliktaugumiklu Kantrakkaktummit.
- iii. Inuit havakpagait piyauplutiq Inuit Namminiqutingit Pilirivviit imaluuniit Inuinnaungittuniluunniit Havakvianit

Inuit Illauyut Nunavunmi Naunaitqutait – una naunaitqut ihuagihimaakpaktaita Nunavut Tunngavikkut Timinga atani llanga 35mi uumani *Nunavummi Angiqatigiigut Nunataarutitut* .

Inuit Nanminiqutingit Pilirivviit – una timmiliukhimayuk maliighugit maligaliuktit inmiknik havagiamikni Nunavut Nalunaiqtausimaninga, imaa naunaighimayuk

- i. Una nanminiqkaqtuq illaqarhuni iima 51pusat niguagutainnik nanminiqatun Inuinaqniq, unaluunniit
- ii. co-opngat piyauhimayata Inuit, unaluunniit
- iii. imma Inuk nanminiqkaqtuq tamainiq illainiqiluniit; imaalu
- iv. pittaaghuni naunaitqutiminiq illaupluni umani NTI's Inuit Nanminiqutingit Pilirivviit Nalunautiaqsimaningit.

Inuit Nanminiqutingit Pilirivviit Nalunautiaqsimaningit – Una naunaitkutiliughimayuk ukuninga Inuit Nanminiqutingit Pilirivviit havakhimayaat Nunavut Tunngavikkut Timinga malighugu una llanga 24.7.1mi umani Nunavunmi Angiqatigiigut Nunataarutinu.

Inuit Havaktun - havaknik, ukuat illauvlugit Inuinait havaktaita, ukuat piyauyut Inuum ukuatluniit Inuinainnit, imalu piingitkaluaghutik umanga Inuit Naanminiqutingit Pilirivviit.

Inuit Ilihautait – Ilihaknik Inukmun imaaluunniit Inuit pitjutannut umunga Kantrakmun angighimakpan Kantragum Angiktautaannik.

Inuk Piliriaksaujunaqtunnun Atanighak - una Inuk [nunakaakan talvani piyughaukpan kantrak nunami] ayuitumiq havaktughamik munagilugitlu tamainnik ukuninga havaghannik, imaalu inminnik ihumaliuktaktumik hunavaluknik ubluni havaktughannik havaghamun piyunnun.

Pitquiyun – tamainnun inuknun uktuqtughannun naunaiqtitiyun.

Nunamingni Nanminiqkaqtun – Nunavutmi Nanminiqkaqtun nunamingni itkuumik hitamani tatkihutini uqtuqtinaagit kantrakmun naguukpatalu ukununga:

- i. inmikun havakvikakpata atuqhuutik inmikunluunniit niuvikhimmakpata, havakvikyuaniluuniit nanminiqmun atuqtaghaminnik piqqakkata, nayuktaaghamiklu piqqakkata, nunamingni itkuumik ukiuk tamaat una naminiqtik havakhugu, imaalu
- ii. pigumiklu nunamit havaktughamik Atanighammiknik, imaalu
- iii. havakumiklu nunamingni tamainnik aulatjutikhaminik naaminigmigun aulatjutikhainnik malilugu malikpagaita nunamingni piyauyumi, imalu
- iv. piyumayumik apighukhimakpat pilunilu piyaghaminik Naanminiqhaminik umani nunagiyamini malguuknik hanauyaghanik una uktuqtuqhanut pitinnagu uktuquiyunit umiktinnagulu.

Naanminiqni Piyaghait – hunavaluit havaghaitluuniit piyaghaita Kantrakaktum imaalu ukuat piyaghait talvani nunami Naanminiqkaqtuunin imaalu havaktughaanik. Naanminiqni piyuughat piqqaqtaktun ukuninga:

- i. hunavaluknik, havaktughanik imaaluunniit havaktunnik ukuninga piyauhimayunnin nanminiqaktunnik kantraliukhimayuniklu. Ukuat naunaitkutilgit " inmiqqun piutilgit ";

- ii. hunavaluknik, havaktughanik imaaluniit havaktunnik piyauyunit Nanminiqqaqtunnit ukuatluniit Nanminiqmin niuviktittitpat piyauhimpata inirutighanik Kantragum piyaukpatalu Kantrakkaktummin.

Nunamingni Havaktughat – havaktunnik nunamingni ittunik uma kantrakmun pikpata, pinggitkaluakkata Nanminiqqaqtummit.

Nunamingni Nunalingni – Nunavutmi nunakaktumi talvani nunakagumi pinahuaktumi hitamani tatqihitini.

Nunamingni Atanighak – una nunamini Inuk ayuitumiq aulatjiyughak Nunamingni Havaktitiyuni inminiku ihumaliuktaktumik upluni havaktaghainnik ukununga havaktaghainnik pikpaan. Nunavut Kavamanga una piiqtaaqtaa piyughak nutaamik havaktighaknahuakkata atanirhaminik, naunaiktitlugu imaa arvinilikmi tatkiikhiutini una atanighak nakuugiyaukpan itjuta talvani nunami naammakpata.

Nunamingni Niuviktitiyughak – Una niuviktitiyuni hunavaluknik umani nunami, umunga inuit upakkattakniakkatjuk niuvikvigiluguluniit niuviktitiyimayainnik hunavaluknik. Una niuviktitiyuni talvani nunakkaktughak hitamanik tatkiikhiutini uktuqtinnani. Nunavut Kavamanga naunaighimaniaktuk talvani nunamini niuviktitiyimakpata pinggitpatlu "inmigut" tigumiakkat ukununga hunavaluknik piikpata aqituyunnik/aqiqittunik piyauyumakpata, aqiuqtuqtauhimakpata, ukuatluniit piyaukpata kavamatkun inmikkun havaktainnik niuviktitiyainnikluuniit.

Nunavummi Nanminiqqaqtunik Ikajuuti (NNI Maligaliukhimayuk) – una atia uma maligautighaa Inuinaqtun, numiktitjuta "Ikayuktiyuk Nunavutmi Naanminikkaktuni."

Nunavummi Nangminiqqaqtunik Ikajuuti Naangminiqkaktun Naunaitkutain – ukuat nalunautiakhimayut Nunavutmi Naanminikkaktun uqtuqhimayun naguyumiklu havakhuutik ukununga iihuaktunnik piyumayainnik NNI ukununga Nunavutmi Naanminikkaktun Pitjutait.

Nunavutmi Nanminilgiit – Nanminilik ihuaktunnik maligaliukhimayunik pihimayuk nanminikkagamini Nunavutmi, imalu ukuat piyaghat:

- i. una nanminiqqaqtuq pikagumi imatun 51pusatnik nanminiliqaqtum nigguagutainnik illauplunilu nanminigiikpatjuk Nunavuttip Inuinnik, imaaluniit
- ii. co-opngugumi pikakluni 51pusatnik Inuknik niguaktaktunnik illaupluniliklu Nunavutmi, imaluuniit
- iii. inmikkun nanminiqagumi, una nanminiqkaktuq Nunavutmi nunakaktughak, imaaluniit
- iv. ilaugumiluuniit, tamaitavyak una nanminiqkakkata Nunavut nunakkaktunnik imalu taamainnik piyaghautainnik, ataani illaupluni angiqtautainni, nakuumiktauhiniakkat Nunavutmi nunakaktuni imaalunakuupat ukununga:
  - i. piqaqqat havakvikhaminik naunaighimayumik Nunavutmi atuqhuniluuniit imaalunniit inmikkun nanminikkagumi aaffasighaminik, havakvikuani piqaqqat imaaluniit havaktitukhanik nanminiqkakkata, inmikkun piqagumik, Nunavutmi ukiuk taima aulavakpagiit nanminiqtik, imaalunniit
  - ii. havaktigaguumik nunalikmi Atanighaminik, imaalunniit

- iii. pivakpata tamainavyangitnik aulajutiminnik ukuatlu havakpaghuutik malighugit Nunavutmi aulatjutit Nunavutmi, imaaluunniit
- iv. pihimakpata pitjutikhamiknik Nunavutmi Nanminiqaqtut malguukni hanauyaghani umiktinnagu uktuqtun umunga RFP.

Nunavutmi Piyaghait - hunavaluit havaghaitluniit piyaghaita Kantrakaktum imaalu ukuat piyaghait talvani kiituulikkak Nunavutmi Nanminiqaqtunin unaluunniit Nunavutmi Niuviktitiyuk imaalu havaktughaanik. Nunavutmi Piyaghait piqqaqtaktun ukuninga:

- i. hunavaluknik, havaktughanik imaaluunniit havaktunnik ukuninga piyauhimayunnin Nunavutmi Nanminikkaktunnit kantraliukhimayuniklu. Ukuat naunaitkutit " inmiqkun piutilgit ";
- ii. hunavaluknik, havaktughanik imaaluunniit havaktunnik piyauyunit Nunavutmi Nanminikkaktunnit ukuatluniit Nunavutmi Niuviktitiyunnin piyughayut iniigiangitni Kantragum piyaukpatalu Kantrakkaktummin.

Nunavutmi Nunalik – Inuk uuna:

- i. naunaighimayuk ilaupluni uumani NTKut Inuinnait Ilauyut Naunighimayut; nunakagumiluniit Nunavutmi 12nik tatqiqhiutini, imaalu
- ii. pikagumilu ihuaktumik Nunavutmi Aniaktunnun Naunaitkutimik imalu/umingaluunniit ihuaktumik naunaitqutimik nunamiutannik immaituqqut Nunavutmi Anguniagutimik Laisisimik, Nunavutmi Aqqtjutainik Laisisimik, atugumi aqilikhiplutik naunaitkutimik nunamikluunniit naunaitkutanik, imalu igluuminik naunaitkutanik.

Nunavutmi Niuviktitiyi – Nunavutmi Nanminiqaqtun niuviktittivlutiklu hunavaluuknik inuit tamaita niuviktighainnik niuviktittihimayainnik, imaalu naunaighimakpat tuniyauhimagumiluniit pitjutikhaanik Nunavutmi Nanminiqaqtunnun malguuknik hanauyani umiktinnagu uktuqtauyun RFP.

Nunavummi Angiqatigiigut Nunataarutinut (NLCA) – angiktautiit ukunani Inuit Nunavutmi Nunataarijausimajuq unalu Kuin Kiggaqtuqtaulluni Kanatamut, sainikhimayuk Qiqailuarvia 25, 1993mi, uunalu ihuaghaktauhimaapluni taima.

Nunavutmi Tunngavikkut Timinga (unaluunniit NTI) – uuna piliughimayuk aataani Kanatami Kuapurisaujut Maligaq, unalu Inuit ilait ukununga Nunavummi Angiqatigiigut Nunataarutinut.

Inmikkun Piutilgit - hunavaluknik, havaktughanik imaaluunniit havaktunnik piyauyunit Nunavutmi Nanminikkaktunnit kantrakaktummun.

Ayuitpiaktunnik Havaktitiyuni – havaktittauyut ukuat maligaqtiguuqtuq, kinauyalikkiiyiit ukuatlu Havaktiin aallaat havakuyainnik pipkaiyut ukununga Nunavut Kavamanganut kantrakkut inukniit ukuatluunniit ayuitpiaktumik havaktitiyut.

Piinaahuat – uuna inuk, nanminiqtukatiigiit, kuapurisaujut ukuatluunniit co-opliit ukuat uktuqhimagumik.

Uktuqtunnun – tunihiyumayuk, pihimaituumik pihimayuumikluunniit uktuqtuumik uktuqqiyuni, uktugumaguumik ihuaghailuutik ayungnaktummut, piyumayumik imaaluunniit piyuughammik, naunaighimaplugit piyaghait pitjutikhaitlu.

Kavamatkun Timiqutiingit – Kavamatkun Timiqutiingit ukuat naunaighimayut ukunnani *Kiinaujanut Angiqatigiigutininut Maligaq, R.S.N.W.T. 1988, c. F-4*, ihuaghaghimayut ukunanga *Nunavutmi Maligq, S.C. 1993, c. 28* unalu nunani maligaliukhimayut umungalu piikpata *Nunavutmi Maligaq*.

Kavamatkut Katimayiin – Kavamatkun Katimayiin naunaighimayut umani Kiinaujanut Angiqatigiigutininut Maligaq maliktughautin Kavamatkunnun Kantrangit.

Kavamatkut Pitquhimayait – Uktuqquiyut tamainnik inuinniq naunaiqtihimavluugit.

Angiqtiyughat Katimayiin – katimayiin ukunani Kivalliq, Kitikmeot, ukuatlu Qiqiktarlukni Aviktuktauhimayuni ighivautakkaghutik pinauaktum havakviannit, imaalu pinahuaktunnik naunaiklugit naanminikkaktun pittagiaghaita illaulutik ukunnani **Nunavummi Nangminiaqqtunik Ikajuuti Naunaitkutainni**.

Apighuqtun Uktugumayunnin – titigak naunaiktittihimayuk maliktaghannik uktuqnahuaktunnin ukuatlu piyughautit hunavaluit, havaktittiyughannik imaaluunniit hanapkainahuakkataluunniit, takuyanggitni aallaatkiit uktuqtun aqighuutigiyainik apighuktunnit.

Apighuqtun Uktuqquiplutik – titigak naunaiktittihimayuk piyaghainnik uktuqtut piyaghaitlu kantraguum tautugiangitni adjikkutavyaita aakiita uktuqtun.

Apighuqtun Uktuqquiplutik – titigak uktuqquiyuk nanminiliknik ihuagaiyamikni ayuqhaktummun, piyumayainnik piyaghainnikluunniit, naunaigiagini uktuqtun tunihimayain aakiighainlu.

Pihimayamingnik Naunaiktittughaat – nanminiqkaktunnun niuviktittiplutik hunavaluknik, ukuat pihimayait nunalinmini nanminiaqqtum, ukuat pihimayut aallaatkiit hunavaluit naanminiqkaktum niuviqtittihimayainnik. Pihimayait ammihuuyughat ihagiahuknaitumik tamaini inukni Nunavutmiittunik imalu akuiktukatakluutik hunavaluknik piignaittumik kakilvikni.

Nunamini Atanighaq - una Nunavutmi nunalik ayuittuk havaghamik tamainnik Nunavutmi Nanminiqkaktuni imaalu inminnik ihumaliuktakhuni havaghaminik uplut tamaini ukununga nanminiqkaktummun Nunavutmi piikpata. Nunavut Kavamanga una piiktaakta nutaamik atanighamik pinahuaqkata, naunaiglugu una atanighak innahuakkat nunaami talvani arvinilikni tatqiqhiutini piyughaungmata.

Havakviup Aulatjiyaagha – Havakviata Nunavut Kavamangata uminga aulatjiyukhak Nunavummi Nanminiaqqtunik Ikajuuti Maligahaak.

Aqilliktughak - kiinaujak, kiinaujakkakvikyuakmin pihimaayuk munighaaghak tuniyughak Kavamannut, unaluunniit aalla tuniyughak naunaighimagumi Kantraani Uktuqquiyuniluunniit.

Piyumayuun – apighilluutik uktuqtuqhannun nanminiqkaktunnit ilauyaktunnit.

Talvani Piyughautit Angighimayut – una hunavaluknik pitjutigivaktaat ahinungaukatakaimaittumik talvaggainak piluutik hunavaluknik havaktughanikluunniit, pikataklutik piyumaliigangamik, ilaanguugangatluunniit, naunaighimayunik akiighainnik imaalu aagitjiyuughaniklu.

Aallaat Kantrakkaktuk – ukuat kittuuliikkak inmiknik kantrakakngittun nanminiqaqtumin, **imaaluuniit** inminikluuniit kantraliugumi kantrakkaktummun tunihiluuni hunavaluuknik ukuatluunniit havaktaaghanik ukununga atuqtauniaqkata havaktughamun kantrakmi naunaighimakpat.

Una Nunalik – una nunalik nunalgiitluuniit umani ukuatluuniit hanianiitun Kantragum pivikhaani. Havaktughaukpat hilataani naunaighimayup aviktauningani nunaliup, Nunavut Kavamanga pittaaktuq:

- i. naunaiqlugu "nunalik" illaulugu hanianiituk nunalik kanukliikkak, imaluuniit
- ii. naunaiqlugu "nunalik" tammakmik ilaupkakuugit ukuatluunniit tamaita haniniittun nunalgit, malguuk nunalgiit amihutluunniit nunalgiit, ukunaatut Sanirayaak/Iglolik ukuatlu Ikparyuk/Nanisivik, tammakmik kaaniittun havakviighami.
- iii. Aatia aatiitluuniit ukuat nunalik nunalgitluuniit ilauyanggitni uumani "Una Nunalik" atugianganigani piyanggitni tahamani itunik naunaighimaniaktuk tamainni uktuqquiyuni ukuatlu Kantrakni.

Uktuqtuut – ukuat piyumayut niuviktittitutik tunihiilutikluuniit hunavaluqniq, havaktitughaanik, hanayughaanikluuniit ukuat tuniluugit Kantraliuktittayumut malighuugit uktuqquiyut ukuatluuniit uktugumayun.

Uktuqquiyut - inuk, ilaagiiktun ukuatluuniit Kuapurisaujut uktuqtun uktuqquiyunnit.

Uktuktunnun Aallaanguqtignik – kinaujakhait aallaanguktaaktut aakianit Uktuqtum mighilaklugu maliklugit maligaghaliukhimayut. Uktuqtun aallaanguktiguta atuqtauyuk uktuqtun titigait naunaiyautighautainnait. Uktuqtum akianiit una piiklugu uktuqtum aallaanguktingnianganiganit una atuqtauniaktuq nutaamik aakiiganik.

Ilihaknik – ilihaknik havagiamingni kantramik angiighimayunik Kantraliuktitinik.

TAPITJUTI B: TITIRAQHIMAYUT TUKIHITJUTIT TAPKUNNUNGA NNI IHIVRIUQTAUNIKKUN KATIMAYIINNUN

Naunaitkuta Kinguagut

Nunavut Kavamanga kantraliugutaita maligahait, una Nunavummi Nangminiqagtunik Ikajuuti (NNI Maligahak), atulihaliqtuq Qitiqqaautijuq 1, 2000mi imalu ihuaghauhimabluni Qiqailruq 31, 2004mi. Una NNI maligahak piyauhimaguk ukuninga GN unalu NTI una himautiigiplugu Kavamani Nanminiqkaktunnun Ikayutighak Atuugaahak ukuatlu Kavamatkun Kantraanun Atugtaaghait ukununga Nunavut Nalunaiqtausimaninga maligaliukhutik atugtaghammingnik pitjutikhainnin Ilanga 24 uumani Nunavummi Angiqatigiigut Nunataarutinut.

Atuqtaaghat piyughat piyummayaitniklu Inuknut ukuatlu Nunavutmiutnun Nanminikkaktunnut piyauyuk ihuaghiutiyanggitni angikluumilugu kinauyaliuguutaa nunani imaalu Inuit ilauniaktun uvani. Ukuatlu ilaayut kiinauyaliuknik unalu ilihautighak Inuknun ukuatlu aallaat Nunavutmi nunalgit.

Kunriakkatakniaktaat una ihuagiyangani una NNI Maligaghak imaalu piyaghait pikkattaklugit pinahuaktaita ukuat Aallaanguhimayut NNI Maligaghak.

Ilangani 17mi uumanilu 19mi ummanga NNI Malligaghakmi, una Kantrakkut Maligaghainni Ihivruiqnikkut Katimayit piliughimaguk ilaayughanik piyauhimagunnik ukununga Nunavut Kavamanga unalu Nunavut Tunngavikkut Timinga piliukniaktaat kungiagiangitni uminga piliugutanik Maligaghak. Ukuat katimayin katimakatakniaktun pingahut tatkihigit atugangata havaktaghat piyauyangitni piyumayainnik Maligaghak maliklugu iniriangani imaalu ukiukmi tautuffaklugu.

Ilangani 21 uumani NNI Maligaghakmi, Katimayit Ministangit aallaanguqtikataiyaaktun umunga maligahamun atuqlugit piyaaghainnut Nunavut Kavamangata uvani Ilanga 24 umani Nunavummi Angiqatigiigut Nunataarutinut havakatigiiklugit Nunavut Tunngavikkut Timinga umani havaktughammik piyauyumakpata piluugitlu maligaliukhimayut, piyauyughaat ukuatlu kaanikliyanggitni.

Kunriaguta

Kunriagutata Katimayin kunriakatakniaktaat una NNI Maligaghak imalu katimajutigilugu innikvikha kunriaklugu 2008mi. Havaktughat ukuat kihimi aallaanik havainagialgit:

- Kunriaklugu una GN kantranun naunaitqutain, ukununga piitpanluuniit umani NNI Maligaghakmi ukiuk taman;
- Kunriaklugu titigaghimaguk ukuatlu atugianggitni maligaliukhimayun naunaigianggitnilu kanuk uuna NNI Maligaghak naguyutinniakkat havaghannun umunga Ilanga 24 umani NLCAmi imalu piyughaat umani NLCAmi kanuklikak;
- Kunriaklugu titigaghimaguk ukuatlu atugianggitni maligaliukhimayun naunaigianggitnilu kanuk una NNI Maligaghak naguyutinniakkat havaghannun umani ilaini 11 unalu 12 maligaliukhimayumi;
- Kunriaklugit pitquyauhimaguk una pitinagu kunriaguta imaalu pitjutain; • Kunriaklugit kanugitjutain havakhimagunlu ihumagiyauhimagun naunaiktitihimagun apighutiyauniakkatalu una atulikkat NNI Maligaghak;

- Kunriaqlugitlu kanugittarghaita ukuat tuniyauhimayut imaalu uqaqhimayut kaitihimayut titigaghutik aallaanit.
- Tamaan tautuqlugu 2008mi atuqluugit maliktaghaaliukhimayun uumunga piliukhimayait.

Kunriagutata Katimayiin titigakliukniaktun naunaiktittiluutik ukuik tamaan naunaikluugit piyughat taima, ihummamiknik katimayiiita, pipkaniaktait Nunavut Kavamangakut pitiaktumik piniakmata havakluutik ikayukluugit Inuit ilauyanggitni kinauyaliugutighamiknik Nunavutmi amigaiktilluugit Inuit havaktun ukuatlu naanminiqhamiknik piyaangitni ihuagilugitlu piyumayainnik ikayukluugit Inuit ukuatlu Nunavummiut. Titigahimayuk naunaiqniakta kanuk una Nunavut Kavamanga ihuaktumik havakniakkait piyughaat uvani Ilanga 24 umaani NLCAmi atuqlugit naguyut piyughaat umaani kantranun maligaitnik, havaghaat ukuatlu pitjutighat. Ikiklihimaittumik ukunninga pitquyayunnik, Kunriaqtun Katimayiin pibkaktait ukunninga:

- Ihuaghakluugit ukuat NNI Maligaghak
- Ihuaghakluugit titigahimayut ukuatluuniit maligaliukhimayut.
- Aallaanguqtinqiq aulatjutikhainnik imaaluuniit piyaghainnik piliugutainik.
- Aallaat piyughaat.

Illauyut uumani Kunriaqtun Katimayiin

- NTI ukuatlu GN inmiknik tiqqughiniaqtun arviniliknik katimayughanik uumunga Kunriaqtun Katimayiin; malguunginnaknik ukunanga illauyuunit katilluugit katimatallakinniaktun.
- Ministaup Tuglia ukunnani Piangaiyarniarnirmun Ingilrayuliyiyitkullu, Nunavut Kavamanga unalu Angiyukkanga, uma Nunavut Tunngavikkut Timingata tikkuaukniaktut Atanikmik Ilaukatigiiktughammik.
- Kunriaqtun Katimayiin ighivautaqkakniaktut katillugit Ataaniinik illauyuni .
- Ukuat aataaniit illauyuni, tamaita angigangata, qaitqutaaktun inuuknik ilihimayunik ayuittunik katimaqatigiluugit ukunnani Kunriaqtun Katimayiinik uqautiyanggitni. NTI uunalu GN uqallautiniaktain ukuat Aataaniit Illauyuni, pingahuni ubluni katimaatinaagit, kituulikaak katimanahuakkata uqautjiyuukaknahuakkat. Inmiknik kaitihimayun kaitqutaaktun pingahunik uqautjiyughanik katimaliigangata.
- Ihumaliukhimayait Kunriaqtun Katimayiin piyauniaktun angiqluutik ukuat Aataaniit Illauyuni, tamaita uqautauhimayun umunga ihumaliukhimayunnun, piyauyughat ukunanga Aataaniitnut Illauyuni katilluugit.
- Una ukiumi naunaitqutiqhak titigakhimayuk angiqtauniaktuq ukunanga Aataaniit Illauyuni Inmikkun Katiimaayunit imaalu tuniyauniaktut Ighivautakkaktumi umani Kunriaqtun Katimayiin umunga Ministaup Tugliangata Kavamalirijikkut unalu Angiyukanga umma Nunavut Tunngavikkut Timinga.

Uqautiiyuun

- Kunriaqtun Katimayiin kaitquiniaktun uqaqtuughannik Inuknik immalu uqaqkatigiluugitlu naunaiyagumayuunik kituulikkak katimayuunik piyumagangata. • Kunriaqtun Katimayiin angiqniaktun pitjutikhamiknik avitaalikni uqautiyamingni angiqlutik maliktaghamingnik katimajutikhainik naunaighimayunnik angiqkata tamaita piiyughaukpata.

Uqautigiiktughat Tamaita

- Aataaniit Illaayuni umani Nunavut Kavamangani, pitjutulugu Kunriaqtun Katimayiin, umunga uqaqniaktut Ministaup Tuglianun uumani Piangaiyarniarnirmun Ingilrayuliyitkullu.
- Aataaniit Illaayuni uumani NTI ukuatlu aallaat Inuit Katujjiqatigiingit, pitjutigiluugit ukuat Kunriaqtun Katimayiin, uqaqniaktun uumunga Angiyukanganun umani NTI.

Pitjutigha

- Katimayiin katimaniaktun pingahut tatkihuiutit atuugangata imaalu iniktikluugit Ukiumi Titigahimayun Naunaitqkutin Hikutirvia 1 kangiktinnagu tamainnik ukiungnqugarngat.
- Tamaita naunaitkutin ukuatluuniit titikat katitighimayun pitiinagit ukunnanga GN uunaluuniit NTI tuniyauniaktun Katimayiin illaayunnun kilaamik piyaghait katimaatinnagit.
- Katimayiin ihumaginiaktain uqaqhimayamiknik ukuatlu piyauyughat imaalu titigakluutik Ukiukmi Titigahimayumik Naunaitkutighamik tuniyangani ukununga Katimajit Ministangit ukunungalu NTI Aulatjutinga Katimayiin angiqtauyangani, imaalu tamangmik aghuuqniaqtut titigahimayuk naunaitkut pibkklugu Inuknun kangngiktinagu Hikutirvia 30 ukiuk tikitkangata, angiktaukpata.

Aakiighait

- GN akilighinniaktun havaktiitik illauyanggitni;
- NTI akilighinniaktun havaktiitik illauyanggitni;
- Akiighata Inuknut naunaiktijut, ukuatlu titigaliuktijut akilikniaktaat GNkut;
- GNkut akilikniaktaat titigaktiighaanik atuqtillugit kunriaktitijut Katimayiinnut;
- Akighait titigaliuknikmun, piliuknikmun, numiktitiyin ukuatlu tunighaijutiinnun inikhimaitummik titigakmik naunaitkutighainnik piyauniaqtuq GNmit.

Hiammiktuktaghaungittut

Ukuat havakatigiiktun uqautiginiaktain ilihimayammingnik ukununga Kunriaqtun Katimayiin taman pilugu. Ilihimaliktavvut ilangit tuniyauhimayut aallaanit humillikak havakvikyuannit ihumaluknaktun, inmikun kitulikkak, imaluuniit tuniyauhimayun aallaanit ilihimaplutik hiamiqtiqtughaungittut hilaatani umma Nunavut Kavamangata. Ukuat naunaiktihimayun hiamiqtiyaulimaitait atuqtaulimaittullu Inukniin havaktuni kanuqlikkak hilatani kunriaqtunnun pitjutainni.

Sainiqhimayuq uvani 16th upluani July, 2004 Iqalungni, Nunavut

Sainiqhimayuq
Alex Campbell
Ministaup Tuglinga
Piangaiyarniarnirmun Ingilrayuliyitkullu
Nunavut Kavamanga

Sainiqhimayuq
John Lamb
Angiyukkak
Nunavut Tunngavikkut Timinga